

ПРОТОКОЛ № 2

засідання Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
від 18 січня 2017 р.

Голова – Холін Ю. В., перший проректор.

Секретар – Маркова Т. О., директор Навчального центру методичної роботи Управління якості освіти.

Присутні: члени Науково-методичної ради – 42 особи, завідувачі кафедр – 98 осіб (списки додаються).

Порядок денний:

1. Система забезпечення якості вищої освіти та завдання університету.
2. Система менеджменту якості освітнього процесу: контекст, управління ризиками та можливостями.
3. Про рекомендацію до друку.

I. СЛУХАЛИ:

Холін Ю. В.: Стратегічною ціллю діяльності університету є значне підвищення якості освіти, що має забезпечити набуття випускниками компетентностей, необхідних для їхньої конкурентоспроможності на ринку праці, а також підвищення конкурентоспроможності університетської освіти.

Міжнародною організацією зі стандартизації ISO прийняте таке визначення якості: «Якість – сукупність характеристик об'єкта, що стосуються його здатності задовольняти встановлені та передбачувані потреби». Отже, якість вищої освіти – це поняття, яке відображає ступінь задоволеності зацікавлених сторін.

Поняття «якість освіти» визначають як такий рівень кінцевої підготовки фахівців, що:

- задовольняє їх власні очікування та потреби (якість освіти з погляду випускника);
- задовольняє потреби суспільства, його економіки, культури (якість освіти з погляду суспільства);
- задовольняє потреби держави (якість освіти з погляду держави);

- задовольняє потреби роботодавців (якість освіти з погляду роботодавців);

- задовольняє потреби самого університету, відповідає його місії, завданням, стратегічним цілям тощо (якість освіти з погляду самого університету).

Нормативне регулювання питань створення системи забезпечення якості вищої освіти визначено розділом V Закону України «Про вищу освіту». Керуючись Законом, в університеті було розроблено «Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості), розділ «Концепція освітньої діяльності та організація освітнього процесу» нового Статуту університету.

Науково-методичні засади забезпечення якості вищої освіти динамічно розвиваються й удосконалюються в європейському просторі вищої освіти. Зокрема, у 2015 році було суттєво оновлено Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти, які, нарешті, перетворилися на діловий документ, майже позбавлений зайвої риторики.

Коротко викладу положення цього документа, що стосуються внутрішнього забезпечення якості освіти.

Складовими системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є:

- політика закладу і процедури забезпечення якості;
- затвердження і моніторинг та періодичний перегляд навчальних програм і дипломів;
- оцінювання студентів;
- забезпечення якості викладацького складу;
- навчальні ресурси та підтримка студентів;
- інформаційні системи;
- публічність інформації.

Відповідно до вимог Європейських стандартів, навчальні програми:

- передбачають визначення загальних цілей програми та мають певні заплановані результати навчання;
- розробляються із залученням у цей процес студентів та роботодавців;
- визначають очікуване навантаження студентів (кредити);
- містять чітко визначені можливості проходження практики;
- підлягають офіційній процедурі затвердження та систематичному перегляду, який проводиться на основі оцінювання: змісту програм у світлі останніх наукових досліджень, потреб

суспільства, навчального навантаження студентів, ефективності процедур оцінювання студентів, потреб і задоволеності студентів щодо програми, навчального середовища і послуг із підтримки студентів.

Проблемою залишається той факт, що студенти в університеті та роботодавці рідко залучаються до обговорення змісту навчання, освітніх програм, навчальних планів.

У разі організації оцінювання студентів необхідно проводити його відповідно до встановлених процедур, заздалегідь оприлюднювати методи оцінювання і критерії виставлення оцінок, де можливо оцінювання проводити більш як одним екзаменатором, мати офіційну процедуру апеляцій. Передбачається внести зміни до Положення про організацію освітнього процесу, зокрема щодо відтермінованого ректорського контролю.

Згідно з європейськими стандартами, вищі навчальні заклади зобов'язані надавати навчальні ресурси та підтримку студентів:

- фізичні ресурси (бібліотеки, навчальне устаткування та ІТ-інфраструктура);
- людська підтримка (наставники, радники тощо);
- у разі надання підтримки студентам враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (заочники, студенти, які працюють, іноземці, студенти з особливими потребами).

Ми маємо переглянути роль кураторів в освітньому процесі, звернути увагу на підтримку іноземних студентів та студентів з особливими потребами.

Питання організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти в університеті обговорювались на засіданнях Вченої (жовтень 2016 р.) і Науково-методичної (грудень 2016 р.) рад університету. Відповідно до рішення Вченої ради університету від 31 жовтня 2016 р. (протокол № 13) і наказу ректора від 18 листопада 2016 р. № 0201-1/536, в університеті створено Управління якості освіти, до складу якого увійшли: Навчальний центр організації освітнього процесу, Навчальний центр менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності, Навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування, Навчальний центр методичної роботи, Навчальний центр комп'ютерних технологій, Навчальний центр технічного забезпечення і виставкової діяльності.

У жовтні 2016 р. в університеті розпочато роботу з впровадження системи управління якістю відповідно до міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015.

За період з жовтня по грудень 2016 р. розроблено та затверджено рішенням Вченої ради університету низку документів: Політика Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2017–2020 роки, Стратегічні цілі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2017–2020 роки, Цілі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2016/2017 навчальний рік, Настанова з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Порядок проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій.

Ефективна внутрішня система забезпечення якості ґрунтується на визначених цінностях, місії, стратегії розвитку, політиці університету у сфері якості, що сприймаються викладачами, студентами, працівниками; спирається на ефективні процедури ухвалення рішень за участю всіх зацікавлених сторін, запобігає зайвій бюрократизації; спрямована на постійний розвиток і покращення; чітко визначає функції і взаємні обов'язки адміністрації, працівників і студентів.

Основними завданнями університету з організації системи забезпечення якості освіти є:

- 1) моніторинг освітнього процесу; організація внутрішніх аудитів системи управління якістю;
- 2) модернізація освітнього процесу, регулярний перегляд освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін за даними зворотного зв'язку зі стейкхолдерами, ректорського контролю, результатів атестації здобувачів вищої освіти;
- 3) запровадження електронного документообігу;
- 4) створення дієвої системи боротьби з академічною нечесністю;
- 5) формування культури якості як діяльності учасників освітнього процесу, спрямованої на постійне покращення.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію взяти до відома.
2. Організувати внутрішній аудит системи управління якістю у 2017 році. Відповідальний: директор Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу Управління якості освіти Єльцов С. В. Термін: березень – травень 2017 р.
3. Проводити регулярний перегляд освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін за даними зворотного зв'язку

зі стейкхолдерами (студентами, роботодавцями), результатів атестації здобувачів вищої освіти.

Відповідальні: декани факультетів, голови методичних комісій.

Термін: постійно.

4. Розробити порядок проведення перевірки дипломних робіт студентів на наявність запозичень з інших документів.

Відповідальний: директор Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу Управління якості освіти Єльцов С. В.

Термін: до 15 березня 2017 р.

II. СЛУХАЛИ:

Євтушенко В. А., голова методичної комісії економічного факультету – ознайомила присутніх із рекомендаціями з оцінки та управління ризиками у процесі впровадження в ХНУ імені В. Н. Каразіна системи менеджменту якості відповідно до вимог стандарту ISO 9001:2015 (матеріали доповіді додаються).

Чуйко Ю. І., методист Начального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу, внутрішній аудитор за міжнародним стандартом ISO 9001:2015 розповіла про результати SWOT-аналізу з визначення контексту організації, ризиків та можливостей ХНУ імені В. Н. Каразіна у сфері освітньої діяльності та цілі, що визначені на основі цього аналізу (SWOT-аналіз додається).

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати враховувати визначені ризики та можливості під час планування діяльності структурних підрозділів університету на другий семестр 2016/2017 навчального року та 2017/2018 навчальний рік.

Відповідальні: перший проректор Холін Ю. В.

Термін: січень 2017 р, вересень 2017 р.

III. СЛУХАЛИ:

Маркова Т. О. повідомила, що до Науково-методичної ради надійшли документи, які стосуються рекомендації до друку таких методичних видань:

1. Програма виробничої практики спеціальності 0.75 – «Маркетинг», галузь 07 – «Управління та адміністрування»: методичні рекомендації / Укладачі: В. А. Євтушенко, Д. В. Мангушев, Г. В. Євтушенко, Т. П. Шуба, Б. В. Сорін.

2. Програма виробничої практики спеціальності 0.73 – «Менеджмент», галузь 07 – «Управління та адміністрування»: методичні рекомендації / Укладачі: В. А. Євтушенко, Д. В. Мангушев, Г. В. Євтушенко, М. М. Кудінова, Б. В. Сорін.
3. Історія туризму: методичні рекомендації для студентів напряму підготовки «Туризм» / Укладач І. С. Посохов.
4. Гиря Н. П., Карпенко І. М. Тестові завдання з теорії функцій комплексної змінної: навчально-методичний посібник.
5. Асфіксія при народженні. Первинна реанімація новонароджених: методичні рекомендації для практичних занять / Укладачі: Г. В. Лєтяго, В. Г. Чернуський, О. В. Говалєнкова, В. Л. Кашіна-Ярмак.
6. Системная красная волчанка: методические рекомендации для практических занятий / Составители: И. С. Лебец, А. В. Лєтяго.
7. Фінансова економіка: методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни / укладачі: Г. В. Задорожний, О. В. Халіна.
8. Недоношена новонароджена дитина: методичні рекомендації для практичних занять / укладачі: Г. В. Лєтяго, В. Г. Чернуський, О. Л. Говалєнкова, В. Л. Кашіна-Ярмак.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати до друку такі методичні видання:

1. Програма виробничої практики спеціальності 0.75 – «Маркетинг», галузь 07 – «Управління та адміністрування»: методичні рекомендації / Укладачі: В. А. Євтушенко, Д. В. Мангушев, Г. В. Євтушенко, Т. П. Шуба, Б. В. Сорін.
2. Програма виробничої практики спеціальності 0.73 – «Менеджмент», галузь 07 – «Управління та адміністрування»: методичні рекомендації / Укладачі: В. А. Євтушенко, Д. В. Мангушев, Г. В. Євтушенко, М. М. Кудінова, Б. В. Сорін.
3. Історія туризму: методичні рекомендації для студентів напряму підготовки «Туризм» / Укладач І. С. Посохов.
4. Гиря Н. П., Карпенко І. М. Тестові завдання з теорії функцій комплексної змінної: навчально-методичний посібник.
5. Асфіксія при народженні. Первинна реанімація новонароджених: методичні рекомендації для практичних занять / Укладачі: Г. В. Лєтяго, В. Г. Чернуський, О. В. Говалєнкова, В. Л. Кашіна-Ярмак.
6. Системная красная волчанка: методические рекомендации для практических занятий / Составители: И. С. Лебец, А. В. Лєтяго.

7. Фінансова економіка: методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни / укладачі: Г. В. Задорожний, О. В. Халіна.
8. Недоношена новонароджена дитина: методичні рекомендації для практичних занять / укладачі: Г. В. Летяго, В. Г. Чернуський, О. Л. Говаленкова, В. Л. Кашіна-Ярмак.